
THE FACULTY OF MATHEMATICS AND INFORMATICS AND ITS PROFESSIONAL FIELDS AT THE UNIVERSITY OF SHUMENS OVER THE YEARS

NIKOLA ZYAPKOV, STANIMIR STANEV, RUSANKA PETROVA, GEORGI GEORGIEV,
DIMCHO STANKOV, VEJDI HASANOV

ABSTRACT: The present work is an attempt to write a history of the creation, development and establishment of the Faculty of Mathematics and Informatics (FMI), as one of the main structural units of Shumen University and its professional fields. Part of the content is influenced by the written History of Shumen University "Bishop Konstantin Preslavski" [1] and History of Departments at Shumen University "Bishop Konstantin Preslavski" (1971-2011) [2].

KEYWORDS: Shumen University, Faculty of Mathematics and Informatics.

DOI: <https://doi.org/10.46687/YZSS4841>

ФАКУЛТЕТЪТ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА И НЕГОВИТЕ ПРОФЕСИОНАЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ В ШУМЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ПРЕЗ ГОДИНИТЕ

НИКОЛА ЗЯПКОВ, СТАНИМИР СТАНЕВ, РУСАНКА ПЕТРОВА, ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ,
ДИМЧО СТАНКОВ, ВЕЖДИ ХАСАНОВ

АБСТРАКТ: Настоящата работа е опит да се напише история за създаването, развитието и утвърждаването на Факултета по математика и информатика (ФМИ), като едно от основните структурни звена на Шуменския университет и неговите професионални направления. Част от съдържанието е повлияно от написаната История на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ [1] и История на катедрите в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ (1971-2011) [2].

1 Обучение по математика и информатика в Шуменския университет до 1991 г.

1.1. Обучение по математика през периода 1971 – 1981 г.

През 1964 г. Институтът за подготовка на учители (5 – 8 клас) в Шумен се преобразува във Факултет – филиал на Софийския университет (СУ). В този факултет се обучават и студенти по специалността математика и физика. След завършване на образованието си в Шумен, те имат възможност да довършат висшето си образование в СУ. Хонорувани преподаватели по математическите дисциплини са били: Станчо Димиев (БАН), Никола Стоев (СУ), Бойко Атанасов (ИУ – Варна) и хоноруваните асистенти Русанка Петрова, Тодорка Андреева, Христо Градинарски, Никола Зяпков (1970 – 1971 г.) и др.

С Указ 161 на Държавния съвет на НРБ от 10.08.1971 г. от началото на учебната 1971/72 г. Факултетът-филиал на Софийския университет в гр. Шумен се преобразува във Висш педагогически институт – Шумен със следните 4 специалности и прием както следва: Математика – 78 , Физика – 32, Химия – 66 и Българска филология – 82. За Ректор

е назначен доц. Александър Витанов от Минно-геоложкия институт (Фиг. 1.). Той е преподавател по Математически анализ и ръководител на катедрата по математика. Първи щатни преподаватели по математика са Русанка Петрова и Тодорка Андреева (от 26.06.1972) (Фиг.2.).

Фиг. 1. Доц. Ал. Витанов, вдясно – 1977 г.

Фиг. 2. Р. Петрова и Т. Андреева

Хоноруван асистент през учебната 1971/72 г. е Никола Зяпков, а от 26.09.1972 г. е редовен асистент по алгебра. Хонорувани преподаватели – математици са Владимир Чуканов и Бойко Атанасов. През 1972 г. е привлечен на постоянен щат първият доцент по методика на обучението по математика – доц. Петко Иванов. Славка Славова е прехвърлена от ВПИ – Пловдив като старши асистент по методика на обучението по математика. Като стажант-асистенти по математика са назначени Петранка Даскалова, Емине Мехмедова, Евелин Великов и Христо Павлов. През есента на 1972 г. заминават в чужбина първите 10 аспиранти (докторанти) от ВПИ сред които са: Славка Славова – Кишинев, Баю Баев – Минск, Никола Зяпков – Ленинград.

През 1973 г. постъпва на работа по разпределение к.ф.м.н. Никола Петров (Алгебра), Симеон Първулов става редовен асистент по Анализ.

През 1974 г. като редовни преподаватели постъпват: к.ф.м.н. Димитър Тошков, Румен Грозданов, Стоян Стоянов, Жельо Желев. Назначени са стажант-асистентите: Стефан Сяров, Еди Чакъров, Георги Генински, Георги Александров, Христо Дичев, Костадинка Кирова, Величко Великов, Стефан Йончев, Иванка Крумова, Радушка Георгиева.

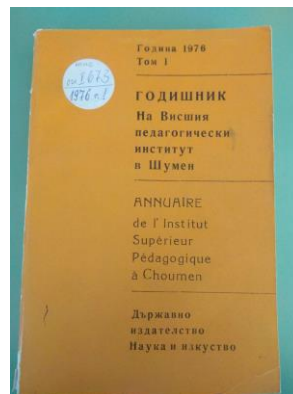
През учебната 1973/74 г. се обособяват във ВПИ два факултета: Филологически факултет (ФФ) и Природо-математически факултет (ПМФ). Има обща катедра по математика с ръководител доц. Александър Витанов. Колегите от методика на обучението по математика членуват в катедрата методика на обучението по природо-математическите дисциплини.

През 1975 г. постъпват на работа във ПМФ к.ф.м.н. Тодор Бояджиев (механика), к.ф.м.н. Гурко Баликов (математически анализ), също и стажант-асистентите Антон Моллов, Мария Митрева, Георги Георгиев и Кръстьо Блажев. През 1976 г. официално се чества 5-годишнината от откриването на ВПИ (Фиг. 3). Тогава излиза първия том на Годишника на ВПИ – Шумен (Фиг. 4). Там са публикациите на колегите – математици: Петър Русев, Никола Петров, Тодор Бояджиев. През 1977 г. на работа постъпват доц. Алла Михайлова (числени методи), ас. Васил Йоргов (алгебра), ас. Валентин Алексиев (геометрия), к.ф.м.н. Пенка Майер, ас. Йордан Николов (методика), ас. Иван Стефанов Иванов (методика); ст. ас. Никола Зяпков защитава дисертация в Ленинградския

университет. Стажант-асистенти стават: Димчо Станков, Йорданка Панева, Татяна Вълчева, Донка Гълъбова, Маргарита Василева.

Фиг. 3. Университета през 1976 г.

Фиг. 4. I брой на Годишника на ШУ

През 1979 г. постъпват на работа асистентите: Иван Пашов (методика), Наташа Дичева (геометрия), Лиляна Каракашева (математически анализ) и Милен Василев (чл.45 – за една година).

През 1976 г. се създават катедрата „Алгебра, геометрия и числени методи“ с ръководител доц. Димитър Тошков. След напускането на ВПИ от Димитър Тошков през 1978 г., за ръководител на катедрата е избран доц. Никола Петров. През същата година се създава и катедра „Математически анализ“ с ръководител проф. Александър Витанов.

Огромни заслуги за създаването и укрепването на специалност Математика през първите 10 години от съществуването на ВПИ има проф. Витанов. Той постоянно търсеше и назначаваше млади кадри като стажант-асистенти и асистенти. По-късно голяма част от стажант-асистентите станаха редовни асистенти, доктори, доценти, професори. За четене на лекциите бяха привлечени хабилитирани математици от СУ. ИМИ при БАН, МЕИ – Варна, МЕИ – София и др.

1.2. Обучението по математика и информатика през периода 1981 – 1991 г.

През есента на 1981 г. се отбеляза 10-годишнината от откриването на ВПИ. За ректор е избран доц. Делчо Каменов. До тогава два мандата ректор е нашия колега математик проф. Александър Витанов. Тогава математическите катедри съвместно със СМБ – клон Шумен честват 100-годишнината от рождението на големия български математик акад. Кирил Попов, който е роден в Шумен. През същата година (по повод 1300-годишнината от създаването на Българската държава) СМБ – клон Шумен с председател гл. ас. Баю Баев е домакин на Пролетната конференция на СМБ, която по традиция се провеждаше в курорта Слънчев бряг (Фиг. 5, 6 и 7). Отзивите за конференцията бяха прекрасни.

Фиг. 5. Проф. Витанов

Фиг. 6. X Пролетна конференция на СМБ

Фиг. 7. Участници в X Пролетна конференция на СМБ – 1981 г.

Фиг. 8. Преподаватели и служители от математическите катедри на ПМФ – 1982 г.

През този период се обърна голямо внимание на материалната база на ВПИ: построени са студентския стол, студентските общежития и сграда на Педагогическия

факултет (ПФ). Съществуват три факултета: ПМФ с декан доц. Никола Зяпков, ФФ с декан проф. Борис Симеонов и ПФ (от 1984 г.) с декан доц. Пенчо Колев.

Продължава кадровото укрепване на математическите катедри и сектора по методика на обучението по математика. Хабилитират се преподавателите: Гурко Баликов, Славка Славова, Христо Павлов , Никола Зяпков, Васил Йоргов, Валентин Алексиев и др.

До хабилитирането на местни преподаватели (по някои дисциплини, а и след това в обучението на студентите от спец. Математика (от 1986 г. Математика и информатика) и специалностите от природните науки участваха голям брой специалисти от ИМИ на БАН, СУ, ТУ- София, ТУ – Варна и др.: проф. Петър Русев, проф. Николай Хаджииванов, доц. Иван Янчев, проф. Иван Димовски, доц. Иван Проданов, проф. Керопе Чакърян, проф. Коста Марков, доц. Христо Григоров, доц. Ганчо Стоев, доц. Боков, доц. Неко Никифоров, проф. Рони Леви, проф. Кирил Кирчев, доц. Атанас Раденски, доц. Павел Азълов, доц. Димитър Добрев, доц. Йордан Денев, доц. Йосиф Швертнер, доц. Чавдар Докев, проф. Върбан Илиев, проф. Петър Бърнев, доц. Маргарита Бърнева, доц. Александър Григоров и др.

2 Създаване и развитие на Факултета по математика и информатика

2.1. ФМИ през периода 1991 – 1995 г.

През този период ШУ се развива съгласно Закона за академичната автономия, приет от Народното събрание на 29.01.1990 г.

На 16.01.1991 г. се провежда Учредителното заседание на Общото събрание на вече Шуменския университет „Константин Преславски“. Започва нов период в развитието на университета в условията на академична автономия.

На 13.12.1991 г. Общото събрание на ШУ избира за ректор проф. Владимир Шкодров. Законът за академичната автономия улеснява разкриването на нови специалности, които успешно се развиват през следващите години. При нас това са: Математика, Информатика, Математика и икономика (платено обучение). Тези нови специалности са от учебната 1991/92 година. В края на предходния мандат (1991 г.) се приема нов Правилник на университета съгласно който структурата на университета се променя – факултетите се разделят на 7 института – един от тях е Институтът по математика и информатика (ИМИ) (23.10.1991 г.). Общото събрание на ИМИ избира за директор доц. Славка Славова. През 1992 г. е приет от Народното събрание закон за декомунизация (Законът Панев), съгласно който бивши партийни секретари на факултети (научни институти) и ВУЗ нямат право да бъдат членове на ФС (научни съвети) и да заемат ръководни длъжности в катедра (секция), факултет (научен институт) и ВУЗ. Тогава за директор на ИМИ е избран доц. Васил Йоргов.

През 1994 г. е приет Закон за висшето образование (ЗВО), съгласно който основно структурно звено във ВУЗ е факултетът. Така ИМИ става Факултет по математика и информатика (ФМИ). Мандатът на проф. Шкодров приключва на 19.10.1994 г. (избран е за народен представител). За довършване мандата на проф. Шкодров ОС на ШУ (19.10.1994г.) избира за ректор доц. Васил Йоргов. Той има най-кратък мандат – една година. По тази причина за декан на ФМИ е избран доц. Милко Петков и зам.-декан гл. ас. Мария Митрева.

2.2. ФМИ през периода октомври 1995 г. – декември 1999 г.

На 6.10.1995 г. Общото събрание на ШУ избра за ректор проф. Тотю Тотев и започва новия мандат на ръководствата на университета и факултетите. За декан на ФМИ е избран доц. Никола Зяпков и зам. декани доц. Йордан Йорданов и гл. ас. Иван Стефанов Иванов (след 2 години остава само един зам. декан – доц. Йорданов).

През 1996 г. завърши първия випуск от така наречените университетски специалности: Математика, Информатика. Учебният план на сп. Математика беше разработен по следния начин: през първите три години се даваше фундаменталната подготовка, а последните две години бяха специализации по Алгебра, Математически анализ и Изчислителна математика (имаше поне 10 спецкурса). Студентите избираха своята специализация и завършваха образованието си със защита на дипломна работа. От първия випуск по тази програма са проф. д.н. Иво Михайлов, доц. д-р Павлина Йорданова, гл. ас. д-р Иван Славейков и др. През следващата година възпитаници на програмата по Математически анализ са проф. д-р Вежди Хасанов, гл. ас. д-р Мирослав Христов, д-р Борислав Минчев, а на специализацията по алгебра е проф. Николай Янков.

През този период във факултета се разкрива и специалност Икономика, и специалностите са: Математика, Информатика, Математика и информатика, Икономика. Разработват се нови учебни планове и програми. Огромна работа извършиха катедрите при подготовката на Университета за първата институционална и програмна акредитация в периода 06.06. – 10.06.1999 г. Главен отговорник за нашия факултет беше доц. Димчо Станков, който успешно координира и подготви всички документи за ФМИ. За голямо наше съжаление новоизбран Министерски съвет (с министър-председател Иван Костов) взема решение за прекратяване мандата на Акредитационната комисия при НАОА (по-късно се избира нова комисия) и акредитацията не е извършена.

През този период във факултета има следните катедри:

- Алгебра с ръководител доц. Никола Петров);
- Геометрия с ръководител доц. Георги Георгиев);
- Математически анализ с ръководител доц. Димчо Станков;
- Методика на обучението по математика и информатика (с ръководител доц. Любен Портев);
- Информатика и числени методи (от 1998 г. отпада „числени методи“) с ръководители доц. Васил Йоргов и доц. Станимир Станев;
- Икономика и моделиране (от 1998 г.) с ръководител доц. Мария Железова.

Деканското ръководство много добре работеше с ръководителите на катедри. През този период се утвърди новата специалност Икономика. Главна заслуга за това имат доц. Йорданов (зам.-декан) и доц. М. Железова (ръководител на катедра).

Фиг. 9. Членове на ФС на ФМИ – 1999 г.

2.3. ФМИ през периода април 2000 г. – март 2004 г.

През 2000 г. е избрано ново ръководство на ФМИ: доц. д-р Димчо Станков – декан и заместници (от 06.06.2000 г.) – доц. д-р Иван Ст. Иванов – зам.-декан по учебна дейност, доц. д-р Иван Г. Иванов (до 14.05.2001 г.) и от 15.05.2001 г. доц. д-р Станимир Станев – зам.-декан по научноизследователската дейност. От 22.10.2002 г. е избран и зам.-декан по финансовата дейност – доц. д-р Йордан Йорданов.

През този период във факултета има следните катедри:

- Алгебра и геометрия с ръководител доц. д-р Георги Георгиев;
- Математически анализ с ръководител доц. д-р Красимир Цвятков (в периода 17.09.2002 г. – 17.01.2003 г. временно изпълняващ длъжността е доц. д-р Симеон Стефанов);
- Информатика с ръководител доц. д-р Васил Йоргов (в периода 06.06.2000 – 21.01.2002 г. временно изпълняващ длъжността е доц. д-р Кольо Колев) и от 22.01.2002 г. доц. д-р Петър Милев;
- Икономика и моделиране – ръководител доц. д-р Йордан Йорданов;
- Методика на обучението по математика и информатика – доц. д-р Русанка Петрова.

Във състава на факултета в периода са включени следните служители: гл. сп. Антоанета Русева – студентска канцелария; ст. сп. Маргарита Янева; мл. сп. Радостина Адамидовска и мл. сп. Калинка Желязкова.

Най-важните проблеми през този период за факултета бяха:

1. Недоброто кадрово състояние на факултета (в кратък период от време факултетът се казваше Факултет по математика информатика и икономика).
2. Акредитацията на Шуменския университет (ШУ), основните му структурни звена и техните специалности.

Показателен за първия проблем е фактът, че за учебната 2000/2001 година са избрани 10 хабилитирани преподаватели – пенсионери на основен трудов договор за една година; 16 съвместители на половин щат; 2 асистенти по чл. 68 и още 20 хонорувани

преподаватели към катедрите на Факултета. Такива избори са провеждани и през следващите години.

Нуждата от хабилитирани преподаватели беше най-голяма в направленията Информатика и компютърни науки и Икономика, а в същото време специалностите Информатика и Икономика бяха най-търсените. За съжаление Министерството на образованието и науката (МОН) обяви нулев прием в специалност Икономика за учебната 2000/2001 г. Наложиха се да се заделят бройки от други специалности, които да послужат за минимален прием по Икономика.

Според Закона за висшето образование факултетът е основно структурно звено, осигуряващо обучение по сродни специалности, а в Държавния регистър на специалностите математическите и икономическите специалности не са в сродни направления. Това наложи Факултетския съвет (ФС) да предложи на Общото събрание (ОС) на ШУ наименованието на факултета да бъде както преди: „Факултет по математика и информатика“ (от 2001 г.).

В тази сложна и доста неблагоприятна за ФМИ обстановка, в края на 2000 г., комисиите по акредитация започнаха работа по изготвяне на документацията за специалностите: Приложна математика, Икономика, Информатика, Математика и Математика и информатика.

Кадровите проблеми се решаваха чрез привличане на хабилитирани преподаватели отвън. Катедрите на ФМИ не бяха в състояние да „произведат“ свои доценти и професори. За нуждите на катедра Информатика бяха назначени, на безсрочен трудов договор, преподаватели – пенсионери или напуснали от ВНВАУ „П. Волов“ в град Шумен и други военни учреждения: доц. д-р Петър Милев, доц. д-р Валентин Вичев – от 01.04.2001 г.; доц. д-р Атанас Атанасов – от 01.02.2002 г.; доц. д-р Петър Стойков – от 01.03.2002 г.; доц. д-р Иван Цонев – от 04.03.2003 г.; доц. д-р Константин Цветков – 05.01.2004 г.; доц. д-р Румен Коджейков 02.03.2004 г. За нуждите на катедра Икономика и моделиране бяха назначени на безсрочен трудов договор: доц. д-р Радка Димова – от 01.09.2002 г.; доц. д-р Атанас Найденов – от 01.02.2003 г.; д-р Свилен Тонев за извънреден доцент по финанси – 21.04.2003 г.

ФМИ като основно структурно звено на Шуменския университет беше акредитиран на два пъти – през 2001 г. и през 2003 г. Оценката на Университета от 2001 г. беше ниска – задоволителна. В препоръките на Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) се споменаваха незадоволителното кадрово състояние на ФМИ. През 2002 г. предложената за начална акредитация специалност Приложна математика получи отрицателна оценка. Колеги от ШУ директно или по-дипломатично ни препоръчваха обединение с Факултета по природни науки (ФПН), но Факултета удържа самостоятелното си съществуване.

През 2003 г. ФМИ постигна акредитация с оценка „добра“ и срок 5 години за специалностите си Информатика, Математика и информатика и Математика. Резултатът от акредитацията на ШУ през същата година беше с оценка „добра“ и срок – 5 години. Доколкото това се отнася и за ФМИ, като основно структурно звено, тази оценка отразяваше реално нашето състояние. При тази акредитация на ШУ в препоръките на НАОА не се споменаваха вече ФМИ.

На 23.09.2003 г. ФС реши във ФМИ да бъдат създадени две нови катедри, вместо съществуващата катедра Информатика, както следва:

- Катедра Компютърна информатика, с щат 10 преподаватели и временно изпълняващ длъжността ръководител – доц. д-р Петър Ангелов Милев;

- Катедра Компютърни системи и технологии, с щат 9,5 преподаватели и временно изпълняващ длъжността ръководител – доц. д-р Станимир Стоянов Станев.

Освен по акредитацията на специалностите преподавателите от ФМИ успешно изпълняваха и основните си задължения свързани с научноизследователската и учебната дейност. Цялата учебна документация на специалностите във ФМИ беше приведена в съответствие с изискванията на университетската и факултетската „Система за контрол на качеството на процеса на обучение“, Закона за висшето образование и процеса на акредитиране. Всички учебни планове бяха преработени съобразно Наредбата за Единните държавни изисквания (ПМС № 126/23.07.2002 г.) за образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“. За всички специалности се приеха учебни планове и програми за втора и нова специалност и учителска правоспособност. Актуализираха се голяма част от учебните програми на специалностите.

На територията на градовете Добрич, Варна и Шумен се организираха курсове с учителите по математика и по информатика за подготовка с цел придобиване на професионално-квалификационна степен.

От учебната 2002/2003 г. ФМИ с посредничеството на ЦСДОК осъществява и експериментално дистанционно обучение:

- специалност „Икономика“: Шумен – 191 студента; Добрич – 112 студента; Пловдив – 353 студента; Благоевград – 145 студента;
- специалност „Информатика“: Добрич – 15 студента; Благоевград – 18 студента.

През учебната 2003/2004 г. броят на студентите, обучаващи се във ФМИ по образователно-квалификационни степени е както следва:

Таблица 1. Бакалавър

Специалност	Форма на обучение		Индивидуален план (втора специалност)	Общо
	редовно	задочно		
Информатика	168	93	17	278
Математика и информатика	122	71	14	207
Математика	61	–	1	62
Икономика	42	58	38	138
Общо				685

Таблица 2. Магистър

Магистърска програма	Форма на обучение		Общо
	редовно	задочно	
Икономическа информатика	15	–	15
Системно администриране	14	–	14
Алгебра	Инд. план – 2	–	2
Анализ	Инд. план – 1	–	1
Педагогика на обучението по математика	Инд. план – 4	–	4
Маркетинг	31	12	43
Общо			79

През този период наред с обучението на студенти се провеждаше и обучение на докторанти по научните специалности: Математически анализ; Алгебра и теория на числата; Геометрия и топология; Изчислителна математика; Информатика; Методика на обучението по математика и информатика; Счетоводство и контрол.

За четири години към катедрите на ФМИ бяха зачислени 17 докторанта: в катедра Информатика – 7; в Икономика и моделиране – 3; в Алгебра и геометрия – 3; в Методика на обучението – 3 и в Математически анализ – 1. Бяха защитени и 6 дисертации.

През периода научната дейност във Факултета се осъществяваше в над 25 направления. Обобщени данни за участието в научни конференции и издателската дейност (учебни помагала, научни публикации и доклади) за периода 2001 – 2003 г. са дадени в следващата таблица:

Таблица 3. Научноизследователска дейност 2001 – 2003

Научни проекти, финансирани от ШУ	Участие в други проекти	Издателска дейност, учебни помагала, публикации, доклади				
		Учебници и ръководства	Публикации в чужбина	Публикации у нас	Доклади в чужбина	Доклади у нас
31 (36627 лв.)	7	23	31	86	9	137

Увеличи се броят на краткосрочните специализации в чужбина (в Техническият университет – Берлин чрез проект ЕРАЗЪМ, научна школа в Мюнхен, Пиза – Италия и други). Преподаватели от ФМИ работиха като гост-преподаватели в Университета в Гринуич – Лондон, в Ирландия, в САЩ. За съжаление някои от тях останаха на постоянна работа в чужбина. Трима докторанти работиха по научни проекти в САЩ, Холандия и Норвегия.

През този период ФМИ беше инициатор (или съорганизатор) на следните научни конференции, семинари и състезания:

- научна сесия на факултета през 2001 г. – изнесени са 33 доклада от преподаватели, докторанти и студенти;
- VI междууниверситетски турнир по програмиране;
- международна конференция по геометрия и приложения;
- семинари по „Използване на софтуерния продукт DERIVE в обучението по математика“, „Създаване на Web-базирани приложения“ и „Система за Web-базирано обучение“;
- българо-руски международен семинар по теория на кодирането в Санкт Петербург (Русия);
- научна сесия, посветена на 100 годишнината от рождението на Джон Атанасов. Участниците от 24 висши училища и научни институти бяха разпределени в 6 научни секции с над 150 доклада. По време на научната сесия бяха проведени и два работни семинара „Дистанционно обучение чрез виртуалната катедра по компютинг“ и „Компютърна и мрежова сигурност“. За първи път в ШУ бе осъществена видео-конферендна връзка с Университета на Минесота – САЩ. По време на сесията бе открит и учебният компютърен музей на ФМИ, създаден изцяло по инициатива на катедрите „Компютърни системи и технологии“ и „Компютърна информатика“;
- есенен турнир по информатика и информационни технологии за ученици. В него взеха участие 249 ученици от 25 училища в цялата страна.

Във ФМИ функционираха научноизследователските лаборатории „Математическо моделиране“ и „Компютри и история“. По-късно с решение на ФС на ФМИ беше създадена изследователско-учебна лаборатория „Компютърни мрежи“.

Значително се подобри и материалната база във ФМИ. През периода беше извършен основен ремонт на 4 компютърни лаборатории. В три компютърни лаборатории бяха изцяло подменени компютрите (общо 41 на брой). Обновен беше и интернет-центърът на

територията на ФМИ. По проект, финансиран от Министерството на транспорта и съобщенията, беше оборудвана лаборатория към виртуална катедра по компютинг „Джон Атанасов“. Тя получи 22 съвременни компютъра, 2 мощни сървъра и мултимедиен проектор. За нуждите на научноизследователската работа и на администрацията бяха доставени 5 компютърни системи. Ремонтирани бяха общо 9 кабинета на служители и преподаватели от ФМИ, като в 4 от тях беше подменено обзавеждането.

ФМИ значително разшири и подобри дейността си за рекламиране на своите специалности и привличане на повече кандидат-студенти. Всяка година над 300 училища в страната получават специално подготвена информация за приема и обучението на студенти и докторанти във факултета. В резултат на това съотношението на броя студенти по планирания прием към броя на студентите, кандидатстващи във ФМИ по първо желание се промени от 1:1 (през 1999 г.) на 1:2,6. В тази статистика не е включена специалност „Икономика“, за която традиционно интересът е много голям.

2.4. ФМИ през периода април 2004 г. – март 2008 г.

През 2004 г. доц. д-р Димчо Станков е избран за втори мандат декан на ФМИ. Заместник декани са: доц. д-р Русанка Петрова – зам.-декан по учебната дейност; доц. д-р Станимир Станев – зам.-декан по научноизследователската дейност и доц. д-р Йордан Йорданов – зам.-декан по финансовата дейност.

Действащите катедри през периода са:

- Алгебра и геометрия с ръководител доц. д-р Георги Георгиев;
- Математически анализ с ръководител доц. д-р Красимир Цвятков, а от 24.10.2006 г. е доц. д-р Галина Славчева;
- Компютърна информатика с ръководител доц. д-р Валентин Вичев;
- Компютърни системи и технологии с ръководител доц. д-р Иван Цонев, а от е доц. д-р Станимир Станев;
- Икономика и моделиране с ръководител доц. д-р Йордан Йорданов;
- Методика на обучението по математика и информатика с ръководител доц. д-р Йордан Иванов.

Фиг. 10. Преподаватели и служители от ФМИ – 2004 г.

През този период е назначен нов служител – гл. специалист Росен Йорданов.

След добрата акредитация на ФМИ като основно структурно звено на ШУ и на трите специалности Информатика, Математика и Математика и информатика деканското ръководство и академичният състав съсредоточиха своята работа върху кадровото развитие, качеството на учебната и научноизследователската дейност и подобряване на материалната база.

За съжаление относителното „спокойствие“ не трая дълго. Още през есента на 2004 г. Акредитационния съвет към НАОА обяви, че се обсъждат и предстои да се приемат нови критерии за оценяване и акредитация – акредитация по професионалните направления и специалностите в тях.

Новоутвърденият график за акредитация, спуснат от НАОА през септември 2005 г., определяше следните срокове за представяне на необходимата документация:

- за специалност “Икономика” – 1.10.2006 г.;
- за направление “Математика” – 1.07.2007 г.;
- за направление “Информатика и компютърни науки” – 1.04.2007 г.;
- за направление “Педагогика на обучението по ...” – 1.01.2007 г.

Във връзка с това бяха утвърдени от ФС комисиите за подготвяне на необходимата документация. След посещението на Експертната група на НАОА през 2006 г. дочакахме и акредитацията на специалност Икономика (септември 2007 г.) с оценка „добра“ и срок 5 години. Така приключи успешно първият цикъл от акредитацията на ФМИ и неговите специалности.

Докладите за акредитацията на направленията във ФМИ бяха представени в срок в НАОА. Така през 2008 г. вече очаквахме да се обяви оценката на направлението „Педагогика на обучението по ...“ и датите за посещение на експертните групи за направленията Информатика и компютърни науки и Математика. В същото време ФМИ участваше активно в подготовката на документацията за поредната акредитация на Шуменския университет.

През 2005 г. приключи дейността по въвеждане на Системата за трансфер на кредити, отразена в учебните планове на всички специалности от ФМИ. През учебната 2006/2007 година бяха разкрити две нови специалности в направление Информатика и компютърни науки: Икономическа информатика и Компютърни информационни технологии. Задълбочи се дейността на факултетната комисия за контрол върху качеството на процеса на обучение, за което говорят оценките от проведените вътрешни и външни одити (средно два на година). Веднъж годишно се отчиташе изпълнението на Работната програма за контрол на качеството на обучение и се приемаше нова Работна програма. Редовно се провеждаха анкети със студентите – при постъпване във ФМИ, при приключване на учебната дисциплина, при атестиране на преподаватели и при завършване. Бяха въведени и регламентирани в учебните програми нови форми на самостоятелна работа, контрол и оценяване. Комисията се ръководеше от Заместник-декана по учебната дейност на ФМИ и в нея влизаха представители от всяка катедра на факултета. Рязко се подобриха условията за обучение в мултимедийна среда. ФМИ закупи със собствени средства преносими компютри и мултимедийни проектори, с цел подобряване на качеството на учебния процес.

През учебната 2007/2008 г. броят на обучаващи се във ФМИ по образователно квалификационни степени е както следва:

Таблица 4. Бакалавър

Специалност	Форма на обучение		Индивидуален план (втора специалност)	Общо
	редовно	заочно		
Компютърна информатика	105	101	-	321
Компютърни информационни технологии	53	-	-	
Икономическа информатика	62		Втора спец. - 1	
Математика и информатика	125	114	-	239
Математика	74	-	Инд. план - 1	75
Икономика	58	87	Инд. план – 6 Втора спец. - 11	162
Общо				798

Таблица 5. Магистър

Магистърска програма	Форма на обучение		Общо
	редовно	заочно	
Икономическа информатика	-	4	4
Системно администриране	7	8	15
Педагогика на обучението по математика	Инд. план – 4	Инд. план – 4	6
Маркетинг		15	15
Управление на малкия и средния бизнес		37	37
Педагогика на обучението по информатика и ИТ		3	3
Общо			80

През периода се провеждаше обучение на докторанти по научните специалности: Алгебра и теория на числата; Информатика; Методика на обучението по математика и информатика; Икономика. За четири години към катедрите на ФМИ бяха зачислени 7 докторанта: в катедра Информатика – 2; в Икономика и моделиране – 3; в Методика на обучението – 1 и в Математически анализ – 1. За периода 2004 – 2008 г. бяха защитени 10 дисертации, 4 преподаватели се хабилитираха и двама са в процедура.

През 2006 г. ФМИ спечели конкурс на МОН за възлагане на обществена поръчка с предмет: “Организиране и провеждане на обучение на учители по информационни технологии от V до VIII клас”. Обучението обхващаше Североизточен район (области Варна, Търговище, Шумен, Разград, Силистра и Добрич) и Югоизточен район (области Бургас, Сливен, Ямбол). Изпълнението на поръчката протече при добра организация и приключи успешно.

Във ФМИ се създаде Комисия по научноизследователската дейност (НИД). Сред най-важните ѝ функции бяха:

- предлага процедури по обявяване на конкурси и отчитане на резултатите от научните проекти, финансирани от средствата, предоставените на ШУ целево от МОН, които са разпределени на ФМИ;
- предлага мерки за подобряване на научната квалификация на академичния състав на ФМИ и следи развитието на докторантите;
- предлага направления за развитие на базата на научни изследвания, в това число и разкриване на изследователски лаборатории и центрове към катедрите и факултета;
- подпомага организирането на научни форуми от ФМИ;
- подпомага внедряването на модерни средства и технологии за обучение на докторанти и студенти;
- обсъжда научните издания на факултета и предлага редакционни колегии.

Комисията се ръководеше от зам.-декана по НИД на ФМИ и в нея влизаха представители от всяка катедра на факултета. През периода научната дейност във факултета се осъществяваше в 24 направления. Обобщени данни за участието в научни конференции и издателската дейност (учебни помагала, научни публикации и доклади) за периода 2004 – 2007 г. са дадени в следващата таблица:

Таблица 6. Научноизследователска дейност 2004 – 2007

Научни проекти, финансирани от ШУ	Участие в други проекти	Издателска дейност, учебни помагала, публикации, доклади				
		Учебници и ръководства	Публикации в чужбина	Публикации у нас	Доклади в чужбина	Доклади у нас
37	34	23	66	277	37	147

ФМИ беше инициатор (съорганизатор) на следните научни конференции, семинари и състезания:

- През 2004 г. – Научна конференция по случай 150 годишнината на Поанкаре, съвместно с ФПН; Научна сесия и изложба в музея, съвместно с Факултета по хуманитарни науки (ФХН), по случай 60-годишнината от закриването на военнопленнически лагер край Шумен;
- през 2005 – 8-ма международна конференция “Когнитивно моделиране в лингвистиката”, гр. Варна, съвместно с ФХН;
- през 2006 г. – участие в Научно-образователно ЕКСПО по време на Пловдивския технически панаир „Есен-2006“ с класираната разработка от колектив от катедра КСТ на ФМИ „WEB-базирано методическо помагало за учители по информатика и информационни технологии“;
- през 2007 г. - Балканиада по математика за ученици, съвместно с РИОН и СМБ;
- всяка година от 2004 г. до 2008 г. ФМИ бе домакин на състезанието по програмиране от традиционния Национален турнир по информатика и информационни технологии за ученици „Джон Атанасов“, проведен съвместно със СМБ и МОН. Във ФМИ взеха участие рекорден брой ученици - над 300, от елитни училища от цялата страна;

- завършен бе учебният компютърен музей на ФМИ, създаден изцяло по инициатива на катедри Компютърни системи и технологии и Компютърна информатика.

Участие на студенти от ФМИ в студентски олимпиади:

- отборите на ФМИ по програмиране при участието им в Републиканските студентски олимпиади се класираха на второ място през 2005 г. и 2006 г.;

- през 2004 г. отборът по математика ФМИ се класира на 3 място в своята група на студентска олимпиада в гр. Ямбол.

През 2006 г. във ФМИ за пръв път бе проведен турнир по Информатика и Информационни технологии за купата на Декана на ФМИ. По-късно в турнира бяха включени и направленията Математика и Икономика.

Продължи и работата по обновяване на материалната база – подменени бяха компютрите в лаборатории 1 и 2, и доставени нови компютри за нуждите на преподавателите. Продължиха ремонтните дейности на лаборатории, учебни зали и сервизни помещения в Корпус 3. Ремонтирани бяха всички кабинети на преподавателите и частично подменени старите мебели.

2.5. ФМИ през периода април 2008 г. – март 2012 г.

В края на месец март 2008 г. след проведени избори за декан на ФМИ е избрана доц. д-р Русанка Петрова. Следващия месец са избрани и заместниците: доц. д-р Вежди Хасанов – зам.-декан по учебна дейност и доц. д-р Радка Русева – зам.-декан по акредитация и качество на обучението. Доц. д-р Станимир Станев е назначен да координира научноизследователската дейност. От 2010 г. до края на мандата – март 2012 г. задачите по научноизследователската дейност се координираха от заместник декана по учебната дейност.

В периода 2008 – 2012 г. не са направени промени в структурата на факултета. В този период за ръководител на катедра Компютърни технологии е избран доц. д-р Борислав Панайотов Стоянов.

Документите за акредитация на всички професионални направления на факултета бяха изпратени в НАОА през предходния период. Акредитацията на ПН 3.8 Икономика беше приключила. В началото на периода получихме решението на Акредитационния съвет на НАОА, с което се дава Програмна акредитация на специалност „Педагогика на обучението по математика и информатика“ от ПН 1.3 „Педагогика на обучението по ...“ при ФМИ с обща оценка „много добра“ за срок от 6 години. Комисиите за другите две направления – Информатика и компютърни науки и Математика, предстояха да бъдат посрещнати. До края на календарната година получихме и решенията на Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика на НАОА, с които се дава програмна акредитация съответно на ПН 4.6. Информатика и компютърни науки (04.09.2008) и ПН 4.5 Математика (06.11.2008) с оценка „много добра“ със срок на валидност 6 години и за двете направления. Специалностите в двете направления са: Информатика и Математика за ОКС „бакалавър“ и Икономическа информатика, Системно администриране, Анализ и Алгебра за ОКС „магистър“. С това работата по акредитации не приключваше. Предстояха акредитации на докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол (САНК) на акредитираните специалности и нов цикъл програмни акредитации на направленията. В срок се подготвяха графиците и комисиите за акредитация на специалностите в съответствие с графика на НАОА. Докладите за акредитация на отделните специалности се изготвяха добросъвестно и в срок, под ръководството на заместник-декана доц. д-р Радка Русева. В тях всеобхватно се отразяваше цялостната дейност на факултета, свързана с организацията и провеждането на

учебната дейност, научната работа със студентите, научната дейност на преподавателите, израстването на академичния състав на факултета, финансовата дейност. В същото време целият колектив на ФМИ участваше в подготовката на акредитацията на университета, състояла се през този период. В този период бяха приети нови правила за акредитация и скала за оценяване.

През този период са подготвени документите за акредитация на докторските програми:

- Методика на обучението по математика и информатика в ПН 1.3. Педагогика на обучението по ...;
- Алгебра и теория на числата, Геометрия и топология, Диференциални уравнения, Изчислителна математика и Математически анализ в ПН 4.5. Математика;
- Информатика в ПН 4.6. Информатика и компютърни науки.

На 15.12.2011 с решение на Акредитационната комисия към НАОА е дадена акредитация на докторската програма Методика на обучението по математика и информатика с оценка 8.88 за срок от 5 години.

Наред с успешната акредитация на професионалните направления и направената подготовка за акредитация на докторски програми се работеше по обичайните задачи на учебната дейност. Актуализираха се квалификационните характеристики, учебните планове и учебните програми по съответните дисциплини в плановете. Положени бяха изключително големи усилия за утвърждаване и укрепване на ново разкритите специалности – Икономическа информатика и Компютърни информационни технологии: осигуряване на преподаватели, компютърна техника и оборудване на съответните лаборатории. Привлечени бяха преподаватели на основен и допълнителен трудов договор. Това доведе до подобряване на условията за обучение в мултимедийна среда. ФМИ закупи със собствени средства преносими компютри и мултимедийни проектори, климатици за лабораториите.

Всяка учебна година целият колектив активно се включваше в набирането на кандидат студенти за различните специалности. В първите години успяхме да попълним утвърдените бройки за прием, но се наблюдаваше тенденцията на намаляващ интерес към всички специалности на факултета с изключение на Икономика. Това по-ясно се изразяваше за ПН 4.5 Математика. През 2009 г. под ръководството на ресорния зам.-декан се разработиха планове за прием в нова магистърска програма Стопанска математика и съответната учебна документация – квалификационна характеристика и учебни програми. През следващата година се подготви план и съответна документация за бакалавърска специалност Стопанска математика, която беше уникална за страната. През учебната 2010/2011 беше първият прием по новата специалност паралелно със съществуващата – Математика. По-късно се взе решение за спиране на приема в специалност Математика. Наред с разработената документация на новата специалност се актуализираха учебните програми по дисциплините на съществуващите специалности и магистърски програми.

Научноизследователската дейност на преподавателите във ФМИ се провеждаше индивидуално и колективно в екипи. През разглеждания период се работеше по следните теми:

- Интегруеми системи, гранични цикли на пертурбации на Хамилтонови системи в равнината; теория на операторите;
- Теория на Галоа; самодуални кодове; представяне на криви и повърхнини;
- Нелинейни скаларни и матрични уравнения; случайни процеси;

- Теория на графите; оптимизация на web търсещи машини; модели на обучаващи процеси; компютърна и мрежова сигурност; мобилни ОС; кодове в системите за защита;
- Състояние на финансовите пазари след криза; маркетингов мениджмънт;
- Методология и методически изследвания в обучението по математика, информатика и информационни технологии; приемственост между началното и предучилищното обучение по математика, формиране на математически представи в детската градина.

Факултетът е организатор и съорганизатор на редица научни прояви и състезания за студенти и ученици. Традиционно всяка година е домакин на състезанието по програмиране от националния турнир по информатика и информационни технологии за ученици „Джон Атанасов“. Всяка година се провежда Турнир за купата на Декана. През декември 2008 г. се проведе Научна конференция посветена на 105-гошнината на пионерите на компютърната техника Джон Атанасов и Джон фон Нойман (Фиг. 11а и 11б). През април 2009 г., ШУ и ФМИ бяха съорганизатори на 38-мата Пролетна конференция на Съюза на математиците в България, проведена в Боровец. През 2010 г. по инициатива на доц. Станимир Станев и ръководствата на двата факултета – ФМИ и Факултета по технически науки, бе взето решение, на всеки две години, да се провежда съвместна научна конференция МАТТЕХ с международно участие. Така през ноември се проведе първата конференция от тази поредица – МАТТЕХ 2010, посветена на 130 годишнината на акад. Кирил Попов. През май 2011 г. ФМИ бе домакин на XXIII Републиканска студентска олимпиада по програмиране. За първи път тази олимпиада се провежда, като първи етап на Международната студентска олимпиада по програмиране АСМ. През същата година в Университета се проведе Научна конференция посветена на 40 годишнината на ШУ, в организацията на която активно участваха преподаватели от ФМИ.

Фиг. 11а. Научната конференция – 12.2008 г.

Фиг. 11б. Научната конференция – 12.2008 г.

Преподавателите от ФМИ, освен в организираните от Университета научни форуми и такива на национално ниво, вземаха участие и в международни прояви. Примери на международни прояви с участието на представители от факултета са:

- International Congress on Mathematics, MICOM 2009, Ohrid, Macedonia;
- International Conference on Security for Information Technology and Communication, SECITC 2009, Bucharest, Romania;
- 17th Telecommunications Forum, TELFOR 2009, Belgrade, Serbia;
- New Challenges in field of military sciences, 2009, Hungary;
- Heuristic teaching of mathematics, October 2009, Donetsk;

- International Conference on Artificial Intelligence, ICAI 2010, July 12-15, 2010, Las Vegas Nevada, USA;
- Актуални проблеми теорії і методики навчання математики, 11-13 травня 2011, Київ;
- Open Classroom Conference, 27-29 October 2011, Ellinogermaniki Agogi, Athens, Greece.

Научните изследвания са финансирани основно чрез проекти. Всички преподаватели през годините участват във вътрешно-университетски научноизследователски проекти. През 2010 г. е спечелено финансиране на проект на тема „Нелинейни уравнения и спектрална теория на операторите към Фонд „Научни изследвания“ под ръководството на доц. Севджан Хаккбев. През 2011 г. активно се работи по подготовката на документацията на проекти по оперативните програми към Европейския съюз.

2.6. ФМИ през периода април 2012 г. – март 2016 г.

В края на м. март 2012 г. на проведените избори за декан на ФМИ, проф. Петрова е избрана за втори мандат. За заместници са избрани, както следва: доц. д-р Вежди Хасанов – зам.-декан по научноизследователска дейност и международно сътрудничество, доц. Радка Русева – зам.-декан по акредитация и качество на обучението и доц. д-р Найден Ненков – зам.-декан по учебната дейност. Поради навършване на пенсионна възраст на декана, през май 2014 г. са проведени частични избори за декан на ФМИ за довършване на мандата, на които е избран доц. д-р Димчо Станков.

Подготовката на документацията за акредитация и следакредитационен контрол се подготвяха в утвърдените срокове на НАОА. През 2012 г. се очакваха оценките на докторските програми, за които бяха подадени документи в НАОА. Така през м. май бяха получени оценките на докторските програми от професионално направление 4.5 Математика със съответния срок на валидност:

- Диференциални уравнения – 8.58 за 5 години;
- Алгебра и теория на числата – 8.69 за 5 години;
- Геометрия и топология – 8.42 за 5 години;
- Математически анализ – 8.70 за 5 години;
- Изчислителна математика – 9.22 за 6 години.

По-късно през м. октомври е получена оценката и за докторската програма „Информатика“ от професионално направление 4.6 Информатика и компютърни науки – 8.77 за 5 години.

През 2013 г. (08.10.2013) след подготовка на необходимата документация беше продължена акредитацията на ПН 3.8 Икономика за още 5 години с оценка 7.48. Тази не висока оценка, по-късно става предпоставка за спиране на обучението в държавна поръчка в специалност Икономика.

Най-значимите мероприятия, организирани от ФМИ през първите две години на мандата 2012 – 2016 са Научната конференция МАТТЕХ 2012 през ноември 2012 г. и Републиканската студентска олимпиада по Математика през 2013 г.

През 2012 г. стартираха семинарите по математика и по информатика към Факултета. Един от първите лектори на Семинара по математика бе проф. Атанас Стефанов от Университета в Канзас, САЩ (13.06.2012 г.). През следващата година доклади изнесе проф. Золотарев от ФТИНТ „Б. И. Веркин“ към Националната академия на науките на Украйна, Харков.

Научноизследователската работа се провежда по приоритетните за факултета направления. Преподавателите участваха масово във вътрешно-университетските

проекти. Представители на ФМИ активно участваха при подготовката на документацията и изпълнението на финансираните проекти по ОП на ЕС:

- „Модернизиране на Центъра за дистанционно обучение на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ чрез въвеждане на съвременни електронни форми на обучение“ – (10.2012 – 10.2014 г.);
- „Изграждане на устойчиво развитие на докторанти, постдокторанти и млади учени в областта на природните, техническите и математическите науки“ – (10.2012 – 09.2014 г.);
- „Образованието в Шуменския университет в служба на икономиката на знанието“ – (05.2013 – 10.2014 г.).

Заедно провежданата научноизследователска дейност се поддържаха изградените вече международни връзки и се разширяваха същите с подписване на нови договори. Не малка част от преподавателския състав се възползваха от възможността за осъществяване на мобилност по програмите ЕРАЗЪМ и ЕРАЗЪМ +.

През последните две години (приеми 2012/2013 и 2013/2014) трудностите по приема във Факултета се задълбочаваха почти във всички специалности. Причините за това са най-различни, но основната е намаляващият брой завършващи ученици.

През м. май 2014 г. във ФМИ са проведени частични избори, на които за декан е избран доц. д-р Димчо Станков. До края на мандата заместник деканите остават същите. За оставащия период от мандата, усилията бяха насочени преди всичко за решаване на следните три основни проблема:

- Намаляващ интерес към всички наши специалности и най-вече към специалностите Математика, Стопанска математика и Математика и информатика.
- Големият брой отпадащи студенти във всички специалности на факултета, включително вече и в специалностите Икономика и Компютърна информатика.
- Недостиг на часове за реализиране на нормативите на преподаватели, което може да доведе до реструктуриране на факултета.

За времето от края на април 2014 г. беше невъзможно да се извърши резултатна дейност по привличане на кандидат-студенти за учебната 2014/2015 година. Броят на кандидат-студентите в направленията Информатика и компютърни науки и Икономика беше по-малък спрямо този от 2013 г. По-малък беше и приемът в ОКС магистър. Причината: на първи етап бяха приети 74 души в направление Икономика, но нямаше втори етап поради изчерпан капацитет. Кампанията през 2014 г. беше отчетена като неуспешна.

Създаде се комисия по Кандидатстудентската кампания (КСК) през 2015 г., включваща деканското ръководство, ръководителите на катедри, по двама души от всяка катедра, които да участват в срещите със зрелостниците. За периода ноември – април рекламни групи посетиха много училища в областите от Североизточна България и област Бургас. Бяха организирани ученически състезания за Купата на декана по математика, икономика и информационни технологии. Те бяха обявени още през месец ноември 2014г. на сайта на ФМИ. Участваха 35 души по математика, 18 по информационни технологии и 4 по икономика. Наградите на победителите бяха връчени на 12.05.2015 г. на заседание на ФС. Изработи се видеоклип с информация за специалностите, обучението и реализацията на студентите от ФМИ. Беше обявен конкурс за слоган на ФМИ и се изработи нова дуплянка. ФС реши слоганът да бъде: **Един факултет - много възможности – успешна реализация**. Обявихме **Отворени врати на ФМИ** през месеците февруари, март и май. За

съжаление интересът не беше голям. През месец декември, съвместно с Районния инспекторат по образованието (РИО) проведохме Кръгла маса на колегията между преподаватели от ФМИ и учители от гр. Шумен. ФС преименува специалностите Стопанска математика и Икономическа информатика, съответно в Бизнес математика и Бизнес информатика. Бяха преработени техните учебни планове и учебни програми с цел фундаментална подготовка не само по математика и съответно по информатика, но и по икономика. По препоръка на НАОА преработихме и учебните планове на специалностите Компютърни информационни технологии и Компютърна информатика. За съжаление крайните резултати не бяха добри. Приети бяха студенти над плана в специалностите Компютърна информатика – зад. обучение, Икономика и Бизнес информатика; сравнително добре се попълниха местата в Компютърни информационни технологии. Под 20 бяха приетите в Компютърна информатика – ред. обучение, наполовина в Математика и информатика и останахме без прием в Бизнес математика.

За решаване на втория проблем, големият брой отпадащи студенти и промяна в начина на обучението им, се предприеха редица мерки свързани с прецизиране на теоретичния материал, засилване ролята на илюстративните примери, демонстриране на приложенията, активизиране на самостоятелната работа и други. Още през месец юни 2014 г., по тези проблеми, бяха проведени: съвместно заседание на катедрите МА и АГ; съвместно заседание на катедрите КСТ и КИ; заседание на кат. Икономика и моделиране. На тях присъстваха и представители на деканското ръководство. Обсъждаха се и се формулираха конкретни мерки за усъвършенстване на обучението по математика, информатика и икономика. Подчертано бе, че са необходими корекции в учебните програми, поне в частта допускане до изпит, която да взема предвид посещаемостта и участието в текущия контрол на студентите. Разбира се трябва да се прилагат и останалите мерки, свързани с начина на обучение на нашите студенти. Екипите по отделните дисциплини имаха възможност да извършат тези промени при промяната на учебните програми за учебната 2015/2016 учебна година.

Независимо, че в почти всички специалности се наблюдава намаляване и на броя и на процентите на отпадналите студенти в първи курс и общо в специалността, очакванията са, че този проблем трудно ще бъде решен. Той е пряко свързан с крайно недостатъчния брой на кандидат-студентите за специалностите във ФМИ. Този извод се налага и от сравняването на обучаваните студенти през последните години – таблица 7.

Таблица 7. Брой студенти по учебни години и специалности

Специалност	Учебна година		
	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Математика и информатика	43	49	42
Бизнес (Икономическа) информатика	81	70	68
Компютърни информационни технологии	81	75	65
Компютърна информатика – редовно об.	61	59	51
Компютърна информатика – задочно об.	57	56	62
Икономика	250	237	207

През учебната 2015/2016 година в направление Математика не беше реализиран прием.

Кадровата криза в катедра МОМИ, предизвикана от едновременното пенсиониране на няколко преподаватели, беше временно преодоляна. Изпълнена беше препоръката часовете в тази катедра да се поемат максимално от преподавателите на първи основен трудов договор. Катедрите КСТ, КИ, МА и ИМ подкрепиха колегите от МОМИ с щат, а

КСТ и КИ и с часове. Още в края на май 2014 г. от катедрите КИ и МА беше прехвърлен по един преподавател, а през месеците юни и октомври по един преподавател от КСТ и ИМ. Бяха направени корекции в учебните планове на ОКС магистър в специалност МОМИ и значително се промениха списъците на факултативните и избираемите дисциплини. През 2014/2015 и 2015/2016 г. учебни години беше предотвратена заплахата преподавателите от ФМИ на ОТД да не реализират необходимите си нормативи.

През периода продължи израстването на академичния състав на ФМИ:

- двама преподаватели придобиха академичната длъжност професор;
- четирима преподаватели придобиха академичната длъжност доцент;
- двама преподаватели придобиха образователно-научната степен (ОНС) доктор;
- двама преподаватели придобиха научната степен доктор на науките.

Наред с решаването на основните набелязани проблеми за втората половина на периода, се изпълняваха традиционните задачи по акредитация и научноизследователска дейност.

През първата половина на 2014 г. преминаха посещенията на Експертните групи (ЕГ) от НАОА за програмна акредитация на професионалните направления 4.5 Математика и 4.6 Информатика и компютърни науки. Резултатите бяха отлични:

- На 02.06.2014 е дадена програмна акредитация на професионално направление 4.5. Математика с оценка 9.08 за 6 години;
- На 08.07.2014 г. на професионално направление 1.3. “Педагогика на обучението по...” е дадена оценка 9.09 за 6 години;
- На 20.10.2014 г. на професионално направление 4.6 Информатика и компютърни науки е дадена оценка 9.03 за 6 години.

През ноември 2014 се проведе станалата вече традиционна конференция МАТТЕХ 2014. През същата година по инициатива на катедра Компютърни системи и технологии, се проведе научен семинар ШУСТЕГ с международно участие – ШУСТЕГ 2014 (Фиг. 12).

Фиг. 12. ШУСТЕГ 2014

През 2014 и 2015 г. от средства на ФМИ се изплатиха суми за допълнително материално стимулиране (ДМС) на преподаватели и служители от ФМИ, на стойност от 15758,00 лв. на година. През тези години бяха приети критерии и изплатени суми за стимулиране на научноизследователската дейност (НИД). Всички предложения от катедрите за закупуване на дълготрайни материални активи (ДМА) от средствата на ФМИ бяха приети. Собствените средства на ФМИ бяха: към 30.04.2015 г. – 168 659 лв., а към 29.02.2016 г. – 146 120 лв.

2.7. ФМИ през периода април 2016 г. – март 2020 г.

В края на март 2016 г. бяха проведени поредните избори за декан на ФМИ – беше избран проф. Димчо Станков. За заместник декани бяха избрани: доц. д-р Теодоси Теодосиев – зам.-декан по учебната дейност; доц. д-р Радостина Енчева – зам.-декан по научноизследователската дейност и международно сътрудничество; доц. д-р Корнелия Цонева – зам.-декан по акредитация и оценяване и поддържане на качеството на обучение и академичния състав във ФМИ.

От август 2017 г., поради навършване на пенсионна възраст на декана, мандатът е довършен от доц. Вежди Хасанов – първо като временно изпълняващ длъжността, а от октомври 2017 е избран за декан, след проведени частични избори.

През разглеждания период Факултетът се състои от следните катедри:

- Алгебра и Геометрия с ръководители проф. д.н. Георги Георгиев и доц. д-р Радка Русева от 20.06.2016 г.;
- Математически анализ с ръководител доц. д-р Галина Борисова;
- Компютърна информатика – проф. д.н. Борислав Стоянов;
- Компютърни системи и технологии с ръководители проф. д-р Станимир Станев и проф. д.т.н. Атанас Начев от 07.20016 г.;
- Икономика и моделиране – доц. д-р Труфка Димитрова. От 07.2016 г. наименованието на катедрата е Икономика и математическо моделиране. След проведени избори през октомври 2016 г. ръководител е доц. Вежди Хасанов. След избор за декан на доц. Хасанов и подадена оставка през февруари 2018 г. за ръководител е избран доц. д-р Свилен Тонев, а от 02.2020 г. ръководството е поето от доц. д-р Корнелия Цонева;
- Методика на обучението по математика и информатика (закрита през октомври 2017 г. поради намален състав) – доц. д.н. Наталия Христова Павлова.

Проблемите, които бяха отбелязани за предходните години, не бяха разрешени. През следващите години - 2016 – 2020 все по-силно се проявяваше ефекта на демографската криза след 1996 г. по отношение на броя кандидати за специалностите на факултета. Освен това свободното и достъпно движение на хора извън страната, разширяващите се специалности във всички висши училища, създаде силна конкурентна среда. Добавяйки и относително тежките специалности на факултета, проблемът с кандидатстудентският прием ставаше все по-важен. Очевидно този проблем не беше само на факултетно ниво, а и на университетско. В мандата 2015 – 2019 г. на ректорското ръководство бе формиран ресор „Кандидатстудентска дейност“ и избран отговорен зам.-ректор.

Друг основен проблем бе кадровото обезпечаване на професионалните направления на факултета след пенсиониране на не малък брой преподаватели.

Наред с основните проблеми следваше да се решат и следните задачи:

- поддържане на добро ниво на научните изследвания и академично израстване на преподавателския състав, обезпечавачи обучението по специалностите на факултета;
- подобряване на акредитационните оценки на професионалните направления на факултета;
- поддържане на материалната база.

За провеждане на кандидатстудентската дейност във факултета, ежегодно (с изключение на 2020 г.), се създаваха мобилни групи (над 20, от които 14-15 за извън Шумен) за срещи с ученици, учители и директори на училища от региона. Някои от маршрутите достигаха до: Айтос и Карнобат; Долни чифлик; Суворово и Вълчи дол; Силистра; Исперих и Кубрат; Омуртаг и Антоново; Попово. В мобилните групи, освен

преподаватели на факултета, бяха привлечени и студенти от съответните региони. Наред с традиционните рекламни материали – диглянка и плакат се създаде и нов рекламен клип за прием 2020/2021 г., който се разпространява чрез сайта на факултета и фейсбук на университета. Провеждаха се традиционните състезания за ученици по математика, икономика и информационни технологии за Купата на декана, но за съжаление не бяха с желаната масовост. Най-добрите бяха поканени и награждавани във факултета на предварително обявен ден през м. май. (снимки в „галерия“ в сайта на ФМИ: <http://info.fmi.shu-bg.net/gallery.php>). Регионални конкурси по статистика – 2016, 2017. Състезание по икономика със съорганизатор Съюза на икономистите в България. Организирани са и проведени дни на отворени врати на факултета.

Реализираният прием във ФМИ за 2016/2017 и 2017/2018 е даден в таблица 8.

Таблица 8. Приеми 2016/2017 и 2017/2018

Специалности	2016/2017	2017/2018
Бизнес математика	11 (5)	13 (6)
Компютърна информатика – ред. об.	16 (15)	13 (8)
Компютърни информационни технологии	15 (14)	14 (12)
Бизнес информатика	11 (9)	17 (12)
Педагогика на обучението по математика и информатика (Математика и информатика за прием 2017/2018)	11 (5)	12 (6)
Икономика	36 (35)	20 (20)
Компютърна информатика - зад. об.	22 (22)	13 (13)
Общо	122	102

Числата в скобите са броят записани студенти към 15 септември на съответната година. Забелязва се, че приемът в специалност Икономика за 2017/2018 е драстично намален в сравнение с предходната година, което е в резултат на решение на МОН за намаляване на броя на студентите на национално равнище в няколко професионални направления, сред които е и икономика. Нещо повече за приема през следващата учебна година 2018/2019 не бяха отпуснати бройки за прием в държавна поръчка. Сред факторите, определящи темпа на намаляване бе акредитационната оценка, за което стана въпрос по-горе. Веднага след получаване на отказ от МОН за държавно субсидиране на обучението в специалност „Икономика“, бе обсъдено с Ректора на ШУ възможността за прием в нова специалност със засилено изучаване на икономически дисциплини. В резултат на това, през април 2018 г. на извънредно заседание на ФС на ФМИ беше взето решение да се обяви прием в специалност „Икономика и математика“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по Последва подготовка на учебната документация на специалността. Постигнатите резултати в приема са благодарение на усилията на всички представители на факултета, но те за съжаление не бяха на желаното ниво. През месеците април и май 2018, декана с представители на факултета проведе срещи с кметове на близките общини (Преслав, Търговище, Каспичан, Нови Пазар, Ветрино, Главиница), с които бе обсъдена възможността за съдействие и от тяхна страна за подобряване на приема във факултета. Бе споделена тревогата за слабия интерес към математиката и педагогическите специалности. След приключване на приема за 2018/2019 г. и запазване на занижения интерес към специалност Математика и информатика, ФС на свое заседание от ноември 2018 г., взе решение да преименува специалността на Информационни технологии, информатика и математика. В резултат на това бяха актуализирани: квалификационна характеристика, учебен план и учебните програми по дисциплините от новия план.

В следващата таблица 9 е представен реализирания прием за 2018/2019 и 2019/2020.

Таблица 9. Приеми 2018/2019 и 2019/2020

Специалности	2018/2019	2019/2020
Бизнес математика	11 (3)	12 (1)
Компютърна информатика – ред. об.	19 (17)	12 (12)
Компютърни информационни технологии	18 (15)	20 (19)
Бизнес информатика	13 (8)	10 (6)
Математика и информатика (Информационни технологии, информатика и математика за прием 2019/2020)	10 (9)	16 (15)
Икономика и математика	14 (12)	15 (13)
Икономика – ред. пл. об	4 (1)	13 (13)
Компютърна информатика - зад. об.	15 (15)	20 (20)
Икономика – зад. пл. об	-	13(13)
Общо	104	131

Общият брой записани студенти бакалаври за учебните години от 2016/2017 до 2019/2020 е даден в таблица 10.

Таблица 10. Обучавани студенти в периода 2016 – 2020

Специалност	2016	2017	2018	2019
Бизнес математика (Стопанска математика)	19	22	22	27
Компютърна информатика	56	50	51	38
Компютърни информационни технологии	64	52	53	61
Бизнес информатика (Икономическа информатика)	63	57	41	35
Математика и информатика (ПО по математика и информатика за 2016), ИТИМ за 2019	45	48	38	37
Икономика и математика	-	-	15	24
Икономика	186	155	101	69
Общо за ФМИ:	433	384	321	291

Наред с приема в специалностите в ОКС „бакалавър“ се провеждаше такъв и в магистърските програми на факултета. Резултатите са дадени в следващата таблица 11.

Таблица 11. Прием на магистри за 2018/2019 и 2019/2020

Магистърска програма	2016	2017	2018	2019
Педагогика на обучението по математика	7	0	2	2
Педагогика на обучението по математика и информатика	6	7	5	2
Педагогика на обучението по информатика и информационни технологии	5	3	3	4
Стопанска математика	4	4	10	20
Софтуерно инженерство	9	4	12	11
Мултимедийни технологии	2	6	5	3
Софтуерни технологии	2	14	11	14
Икономика и управление на бизнеса	16	17	17	9
Корпоративни финанси и счетоводство	15	13	22	22
Европейски фондове и програми за 2016 / Управление на проекти и програми	6	1	7	2
Общо	72	69	94	89

През отчетния период 2016-2020 са зачислени общо 19 докторанти (4 в задочна форма, 12 в редовна, 3 в самостоятелна форма на обучение). От тях 8 са в ДП Информатика, 5 са в ДП МОМИ, 4 са в ДП Математически анализ, 1 е в ДП Алгебра и

теория на числата, 1 е в ДП Изчислителна математика. През отчетния период са защитили трима от зачислените в периода докторанти и още 14 други са придобили ОНС „доктор“. Общо 9 са отчислените в периода 2016-2020 докторанти с право на защита към момента.

Независимо от не толкова завидния брой обучавани студенти във факултета, имаме редица успехи на нашите студенти:

- Елица Данева, Милена Енчева-Ганчева, III курс, сп. „Икономика“ – Трета Специална награда на Холдинг „Стара планина“, от Дванадесетото издание на Националния конкурс „Млад икономист – 2016 г.“ под надслов „Гласът на младите за силна икономика“ на тема „Моята бизнес идея“ в категория „студенти, София, 11 юни 2016 г.
- Милена Йорданова, Виолина Спасова, Джингиз Шабан, Цветелин Митков – IV курс, сп. „Икономика“ - Четвърта Специална награда на Международен панаир Пловдив АД, от Дванадесетото издание на Националния конкурс „Млад икономист – 2016 г.“ под надслов „Гласът на младите за силна икономика“ на тема „Моята бизнес идея“ в категория „студенти, София, 11 юни 2016 г.
- Десислава Георгиева, Теодора Тонева и Станка Димитрова; Георги Георгиев и Стефан Крумов; Цветелина Найденова, Трифон Станчев, Биляна Иванова и Яна Бонева; Виктор Тодоров, Мирослава Колева, Диляна Герова и Виктор Герчев – Номинационна грамота за успешно представяне в Националния конкурс „Млад икономист–2016 г.“
- Георги Господинов и Нури Нури за 2016 г. и Севинч Мустан за 2018 г. са с грамоти от СМБ – Шумен;
- Сунай Алиев, КИТ – Носител на стипендията „Хуауей ИКТ“ по дарение на „Хуауей Технолоджис България“ ЕООД за учебната 2015 – 2016 г.; Наградата на Ректора, носител на стипендията „Джон Атанасов“ за постижения в овладяването на компютърните науки за учебната 2016-2017 г. на Фондация „Еврика“;
- Дениз Еминов, IV КИТ – Носител на стипендията „Хуауей ИКТ“ по дарение на „Хуауей Технолоджис България“ ЕООД за учебната 2015 – 2016 г.;
- Селиме Хасанова, IV КИТ – Носител на стипендията „Хуауей ИКТ“ по дарение на „Хуауей Технолоджис България“ ЕООД за учебната 2016 – 2017 г.;
- Синан Джевдетов Ниязиев, IV КИТ – Носител на стипендията „Хуауей ИКТ“ по дарение на „Хуауей Технолоджис България“ ЕООД за учебната 2016-2017 г.;
- Донка Аргирова, ПОМИ – Бронзов медал от НСОМ’18, Награда на Ректора за 2019 г., Грамоти от СМБ-Шумен за 2018 и 2019 г., Носител на стипендията „Акад. Никола Обрешков“ за постижения в овладяването на математиката за учебната 2019 – 2020 г. на Фондация „Еврика“;
- Отбор по програмиране: Валентин Борисов, Николай Иванов, Ивелина Иванова – бронзови медали на XXII Републиканската студентска олимпиада по програмиране през 2020 г.

Вторият основен проблем пред ръководството на факултета бе кадровото осигуряване на професионалните направления. След кризата в катедра Методика на обучението по математика и информатика се задаваше нова, това в катедра Алгебра и геометрия. След взетото решение на ръководството на Университета за пенсиониране на всички хабилитирани преподаватели при навършване на 65 години предстоеше катедра Алгебра и геометрия да падне под 7 члена (минимално изискване за катедра, съгласно ЗВО). Независимо от това факултетът полага усилия за задържане на преподаватели и след 65 г. В тази връзка, ФС на ФМИ на свое заседание през май 2016 г. взема решение да предложи да не се прекратяват трудовите взаимоотношения с проф. д.н. Георги Георгиев

считано от 28.05.2016 г., но за съжаление не бе подкрепено от АС. Още юни месец бе обявен конкурс за асистент в катедрата и спечелен от докт. Емине Караташ.

През годините са проведени 25 процедури за академично израстване, привлечени са 7 външни кандидати: през 2016, ас Виктория Янакиева в катедра КСТ; 2017, ас. Георги Димитров, преп. Цветелина Иванова, преп. Теодора Стоянова в катедра КИ и преп. Сунай Алиев в катедра КСТ; ас. Стелияна Атанасова в катедра МА; 2019, ас. Айнур Али в катедра МА, но за съжаление са освободени 16 души от преподавателския състав, поради пенсионна възраст, изтичане на 4 годишния срок на трудовите договори на асистентите или други причини. Най-болезнени в този период за факултета, от гледна точка на структурния състав, бяха оставането на катедра Методика на обучението по математика и информатика с 6 члена, считано от 17.07.2017 в резултат на преместването на преп. Калина Алексиева в ПФ на ШУ, откъдето бе отстъпена за закрепване на същата катедра и взетото решение на Ректора на ШУ от 01.10.2017 г. да не се обявяват нови конкурси. След последвали гласувания на ФС и ОС на факултета, бе взето решение катедрата МОМИ да бъде закрыта, преподавателите, които бяха включени в състава ѝ да се върнат в бившите им катедри, а колегите методици да се включат в състава на катедра Алгебра и геометрия. Проблемите с това не приключваха, внезапно през декември 2019 г. почина нашия млад колега гл. ас. д-р Цоньо Георгиев, а март 2020 предстоеше да се пенсионира и преп. Керанка Илиева и двамата от катедра Математически анализ. Така в края на мандата катедрата бе със 7 членен състав и застрашена от закриване.

В подкрепа на академичното израстване на преподавателския състав ФС е вземал положително решение за всяко постъпило искане за творчески отпуск. Подкрепял е обучението по докторски програми, по които факултета не е акредитиран да обучава.

По отношение на научноизследователската дейност факултетът е заемал достойно място, като основно структурно звено на ШУ по наукометричните показатели на преподавателския състав.

Таблица 12. Научна продукция за периода 2016 – 2019

Научна продукция:	2016	2017	2018	2019
Монографии	4	2	1	2
Статии в реферирани и индексирани издания	78	54	80	48
Статии в издания с ИФ (по WoS) и/или ранг (по Scopus)	21	17	19	22
Публикации, които не са реферирани и индексирани	41	32	27	27
Учебници и учебни пособия	3	6	9	6
Цитирания (в скоби по Scopus и WoS) на цялата научна продукция на публикации от последните 3 г.	115 (48)	133 (58)	167 (75)	150 (101)
	32 (11)	71 (22)	67 (27)	41 (27)

За разпространение на научните резултати, освен в научни списания, факултетът е организатор и съорганизатор на научни семинари и конференции: ШУСТЕГ 2016 (Фиг. 13), ШУСТЕГ 2017 (Фиг. 14), МАТТЕХ 2016, МАТТЕХ 2018 (Фиг. 15). През 2018 г. бе спечелен проект към Фонд „Научни изследвания“ на МОН за финансиране на научната конференция МАТТЕХ 2018. Освен това получихме и спонсорство от Шише джам – Търговище, с което се финансира пътуването на лектор от САЩ. Към секцията по математика и физика на МАТТЕХ 2018 се проведе специализирана сесия „Extreme value analysis, random processes and applications“. Всички форуми бяха с участие на чуждестранни учени. Традиционно сме домакини на Международния есенен турнир по информатика (IATI) за ученици. През 2019 в рамките на турнира се проведе семинар по

проблеми и въпроси в областта на преподаване и подготовка на състезатели по информатика.

Фиг. 13. ШУСТЕГ 2016

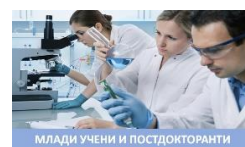

Фиг. 14. ШУСТЕГ 2017

Фиг. 15. МАТТЕХ 2018

През 2018 г. стартира работата по проект УНИТе с продължителност до края на 2023 г., който проект е за изграждане на Център за върхови постижения в областта на ИКТ. Проектът е с европейско финансиране и е в партньорство с 5 университета в страната. Освен това факултетът се включи и в Националната научна програма ИКТвНОС. ШУ бе сред 14-те ВУ, включени от МОН в Националната научна програма „Млади учени и постдокторанти“, по която програма бяха финансирани и представители на ФМИ.

Признание за своята преподавателска и научна дейност, през периода, получиха следните колеги:

- Гл. ас. д-р Мирослав Христов, проф. д-р Димчо Станков и доц. д-р Павлина Йорданова са с Грамоти от СМБ-Шумен съответно през 2016, 2018 и 2019 години;
- Доц. д-р Красимир Кордов е носител на сертификат в категорията Награда „Джон Атанасов“ на Президента на РБ за 2018 г. Следващата година е носител на Наградата на Ректора на ШУ и на Община Шумен;

- Гл. ас. д-р Бисерка Йовчева през 2016 получава наградата на БАИТ и през 2019 г., в инициативата за Награда „Джон Атанасов“ на Президента на РБ, получава Грамота в категория „Вдъхновител и създател на таланти“;

По отношение на акредитацията, през периода се подготвиха в срок необходимата документация за САНК и акредитация на всички професионални направления на факултета, както и документацията за акредитираните докторски програми.

Посрещнати са всички експертни групи с изключение на тези за програмна акредитация на ПН 1.3 Педагогика на обучението по ... и 4.6. Информатика и компютърни науки.

Постигнати са следните резултати:

- Повишена оценка на Институционална акредитация на ШУ – 9,12;
- Повишена оценка на Програмна акредитация на ПН 3.8 Икономика – 8.85 от 7.48
- Повишени оценки на акредитация на докторските програми:
 - Информатика – 9.21 от 8.77;
 - Методика на обучението по математика и информатика – 9.35;
 - Алгебра и теория на числата – 9.17 от 8.69;
 - Математически анализ – 9.16 от 8.70;
 - Геометрия и топология – 9.16 от 8.42;
 - Диференциални уравнения – 9.09 от 8.58.
- Леко отстъпление има при оценката на докторската програма „Изчислителна математика“ – 9.17 от 9.22.

Материалната база на ФМИ се състои предимно от компютърна техника, която се обновява периодично. В този период подновихме компютрите в Компютърна лаборатория 4. Техниката, която е по кабинетите на преподавателите предимно се подновява със средства от вътрешните научноизследователски проекти. Собствените средства, които се формираха като отчисления от платените форми на обучение, бяха обединени с общата субсидия след приетата, през декември 2017 г. от АС на ШУ, Методика за определяне на приноса на ОСЗ за осъществяване на обучението по всяко професионално направление. След това, по информация на счетоводния отдел и ректорското ръководство, данните за финансовото състояние на Факултета не изглеждаха добри, независимо от нарастващия брой на студентите – магистри за последните години.

3 Професионалните направления в катедрите на ФМИ

През 1976 г. катедра Математика се разделя на две нови катедри: (1) кат. Алгебра, геометрия и числени методи, която от 1978 г. се казва само Алгебра и геометрия и (2) кат. Математически анализ.

3.1. Катедра „Алгебра и геометрия“

Катедрата е създадена през октомври 1976 г. под името „Алгебра, геометрия и числени методи“ и има следния преподавателски състав: доц. д-р Д. Тошков-ръководител, гл. ас. д-р Н. Петров гл. ас. д-р Хр. Павлов, ст. ас. Н. Зяпков и стажант асистентите Ст. Сяров, К. Кирова, Хр. Дичев, Г. Генински, В. Великов, Е. Мехмедова, И. Крумова, К. Блажев. Лекционни курсове водят и съвместителите доц. Г. Стоев (ВМЕИ-София), доц. Хр. Григоров (ВМЕИ-София), доц. И. Янчев (ВМЕИ-Варна). През следващата 1977 г. Н. Петров се хабилитира като доцент, Н. Зяпков защитава дисертация в Русия (кфмн), а на работа постъпват асистентите Г. Георгиев, В. Йоргов, В. Алексиев. През 1978г. след напускането на доц. Тошков за ръководител на катедрата е избран доц. д-р Н. Петров. През следващите години на работа постъпват асистентите Ц. Генчев (завършил във ВПИ-

Шумен) и Н. Дичева, а се хабилитират като доценти Н. Зяпков и Хр. Павлов. Едновременно с това катедрата напускат Ст. Сяров, К. Кирова, Хр. Дичев, Г. Генински, В. Великов, Е. Мехмедова, К. Блажев. Следващи ръководители на кат. Алгебра и геометрия са доц. д-р Никола Зяпков през 1983 – 1986 г. и доц. д-р Христо Павлов през 1987 – 1993 г. В тези периоди защитават дисертации и се хабилитират като доценти В. Йоргов и В. Алексиев, а Г. Георгиев защитава дисертация. След 1987 г. на работа в катедрата постъпват нови асистенти, възпитаници на Шуменски университет – Р. Русева, Р. Енчева, И. Михайлов, Н. Янков, М. Спинова и Р. Дончева. Всички защитават дисертации в периода 2000-2006 г. След напускане на ас. М. Спинова на нейно място постъпва ас. Цв. Динкова – магистър на ШУ. В катедрата постъпват и три нови асистенти по Алгебра И. Иванов, М. Михайлова и Е. Караташ, които също са възпитаници на Шуменски университет и защитават дисертации в последствие.

През 1993 г. катедра „Алгебра и геометрия“ се разделя на кат. Алгебра с ръководител доц. д-р Н. Петров и кат. Геометрия и стохастика с ръководител гл. ас. д-р Г. Георгиев. През 1997 г. Г. Георгиев се хабилитира като доцент. През 1998 г. двете катедри се обединяват отново под името катедра „Алгебра и геометрия“ с ръководител доц. д-р Н. Петров. В периода 2000 – 2016 г. ръководител на катедра „Алгебра и геометрия“ е доц. д-р Г. Георгиев, който е професор от 2012 г. От 2016 г. ръководител на катедрата е доц. д-р Радка Русева. През 2017 г. към катедрата се присъединяват и колегите от направление Педагогика на обучението по ... – Н. Павлова, Кр. Харизанов, Л. Каракашева и Т. Трайчев. Развитието на преподавателската работа и научната дейност на катедра „Алгебра и геометрия“ през всичките тези години се осъществява чрез различни целенасочени действия:

- Привличане за съвместители и хонорувани преподаватели на изтъкнати български учени от БАН и други университети – академик В. Дренски, член-кореспондент И. Димовски, доц. д-р Г. Ганчев и др.
- Постоянна политика за научно израстване на преподавателите от катедрата:
 - осигуряване на обучение на всички асистенти по докторските програми – Алгебра и теория на числата и Геометрия и топология;
 - обявени и спечелени 9 конкурса за доцент (Н. Петров, Н. Зяпков, В. Йоргов, В. Алексиев, Г. Георгиев, И. Михайлов, Р. Русева, Р. Енчева, Н. Янков);
 - обявени и спечелени 3 конкурса за професор – Н. Зяпков, И. Михайлов, Г. Георгиев;
 - защитени 11 дисертации за ОНС „Доктор“ – Н. Зяпков, В. Йоргов, В. Алексиев, Г. Георгиев, И. Михайлов, Р. Русева, Р. Енчева, Н. Янков, И. Иванов, М. Иванова, Е. Караташ);
 - защитени 3 дисертации за НС „Доктор на науките“ – И. Михайлов, Г. Георгиев, Н. Янков.
- Участие в научни проекти и публикуване в авторитетни научни издания.
- Участие в изготвяне на учебни програми и учебни планове на ФМИ.

Научните направления, по които се работи в катедрата през тези години са:

- Теория на Галоа;
- Теория на кодирането;
- Крайни групи;
- Геометрични преобразувания;
- Диференцируеми многообразия;
- Обучението по математика и информатика.

Преподаватели от катедрата са заемали и ръководни изборни длъжности в Шуменски университет:

- Доц. д-р Васил Йоргов – Ректор на Шуменски университет 1994 – 1995;
- Проф. д-р Никола Зяпков – Зам.-декан на Природо-математическия факултет (ПМФ) 1982 – 1983, Декан на ПМФ 1983 – 1986, Зам.-ректор на ШУ 1989 – 1991, Декан на ФМИ 1995 – 2000, Зам.-ректор на ШУ 2000 – 2001,
- Доц. д-р Никола Петров – Зам.-ректор на ШУ 1996 – 1997.

3.2. Катедра „Математически анализ“

Катедра „Математически анализ“ е основана през 1976 г. след разделяне на катедра „Математика“ към ПМФ на две катедри. Първи ръководител на катедра „Математически анализ“ е проф. Александър Витанов. Ръководители на Катедрата са били още: доц. д-р Сл. Славова, проф. д-р Д. Станков, доц. д-р Кр. Цвятков (2000 – 2004) и доц. д-р Г. Борисова (2004 – 2020).

През периода 1981 – 1984 г. катедра „Математически анализ“ е с ръководител проф. Ал. Витанов и членове доц. кмн Г. Баликов, гл. ас. кмн Сл. Славова, гл. ас. кмн Г. Александров, ст. ас. Д. Станков, ст. ас. С. Първулов, ст. ас. А. Дичев, ст. ас. Е. Чакъров, ас. М. Митрева, ас. Й. Панева, ас. Р. Петрова.

Преподавателският състав на катедрата включва специалисти по Математически анализ, Диференциални уравнения и Механика. Към катедрата на постоянен договор са работили: доц. д-р М. Митрева (до 2000 г.), доц. д-р Ст. Стефанов, ас. Н. Дочев, ас. Т. Стоянов, гл. ас. Живко Желев, ас. Цветан Коцев, ст. ас. Ст. Йончев, ст. ас. Радослав Николов, ас. Б. Минчев, а като гост-преподаватели – проф. дмн Петър Русев, проф. дмн Константин Марков, доц. д-р Иван Миховски, доц. д-р Пейчо Аначков, доц. д-р Ал. Боков, доц. д-р Н. Никифоров, доц. д-р Хр. Григоров, доц. д-р Г. Стоев, доц. д-р Г. Баликов, проф. дмн Р. Леви, проф. дмн К. Кирчев, доц. д.н. О. Христов.

Научната дейност на преподавателите от катедра „Математически анализ“ е в следните научни направления:

- Теория на операторите;
- Нелинейни уравнения и интегрируеми системи;
- Банахови алгебри и интерполационни и тънки редици;
- Диференциални уравнения;
- Математическо моделиране на композитни материали.

Катедрата предлага обучение по магистърска програма Анализ и докторски програми Математически анализ и Диференциални уравнения.

3.3. Начало и развитие на обучението по Информатика във ФМИ

Към момента обучението в професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки се осъществява в три бакалавърски специалности: Компютърна информатика, Компютърни информационни технологии и Информационни технологии в икономиката, като последната по-рано е била последователно Икономическа информатика и Бизнес информатика, и по две магистърски програми – Софтуерно инженерство и Мултимедийни технологии. По-рано обучение е извършвано и по магистърската програма Системно администриране. Обучението в направлението се администрира от две катедри на факултета – „Компютърна информатика“ (наследник на „Информатика и числени методи“ и „Информатика“) с настоящ ръководител доц. д-р Теодоси Теодосиев и „Компютърни системи и технологии“ с ръководител доц. д-р Станислав Железов.

Началото е след решението на правителството за компютризация, когато в ШУ започва обучението по нова специалност „Математика и информатика“, за което от 1985 г. се грижи сектор „Информатика и числени методи“ от катедра „Алгебра и геометрия“. През 1991 год. секторът се обособява като катедра „Информатика и числени методи“. Обучението на редовни студенти по специалността „Информатика“, за което отговаря катедрата, започва през 1992 г. по 5-годишна магистърска програма, по разработени основно от Бисерка Йовчева, Росица Христова и Даниела Челебиева учебен план, учебни програми и документация, съответстващи на най-модерните световни тенденции. Първите преподаватели са д-р Костадинка Кирова, ст. ас. Кръстю Блажев, ст. ас. Румяна Чакърва, ас. Живко Недев, завършилите специалност „Математика“, бъдещите проф. д. н. Иван Ганчев (по-късно преподавател в Софийския университет), гл. ас. д-р Бисерка Йовчева, гл. ас. д-р Валентина Спасова, доц. д-р Теодоси Теодосиев, Даниела Челебиева, Даниела Спасова, Йордан Димитров, д-р Ваня Димитрова (последните трима сега са преподаватели в Англия). По-късно в катедрата за различен период работят още д-р Анатоли Начев (от 2000 г. работи вече в Ирландия), ас. Никола Николов (от 1998 г. в Ирландия), ас. Стоян Стоянов (от 1999 г. в Англия), ас. Вежди Хасанов, ас. Милко Янков, доц. д-р Маргарита Бърнева, ас. Божидар Стоянов, ас. Емануил Стоянов, ас. Станимир Железов, ст. ас. Милен Василев, о.з. полк. доц. д-р Петър Стойков, о.з. полк. доц. д-р Атанас Атанасов, пенсионирани преподаватели от военното училище в Шумен доц. д-р Станимир Станев (от есента на 1996 г.), доц. д-р Кольо Колев, доц. Петър Милев, доц. д-р Валентин Вичев.

Съвместители през годините са били: доц. д-р Атанас Раденски, доц. д-р Павел Азълов, доц. д-р Йордан Денев, доц. д-р Димитър Добрев, доц. д-р Радослав Павлов, доц. д-р Йосиф Швертнер, доц. д-р Ангел Дичев, доц. д-р Чавдар Докев, доц. д-р Петър Бърнев, доц. д-р Трифон Русков, доц. д-р Александър Геров, доц. д-р Александър Григоров, проф. д-р Върбан Илиев, доц. д-р Маргарита Василева и др.

Катедрата от 1991 г. променя на два пъти своето название – през 1998 г. става катедра „Информатика“, а от 23 септември 2004 г. – „Компютърна информатика“. Ръководители на катедрата от 1991 г. последователно са били проф. Милко Петков, доц. Васил Йоргов (след като той е избран за ректор на Шуменския университет, ръководител на катедрата е отново проф. Милко Петков със заместник гл. ас. Бисерка Йовева, до 1997 г.), доц. д-р Станимир Станев – (септември 1997 – 2000), доц. д-р Кольо Колев (2000 – 2002), доц. д-р Петър Ангелов Милев (2002 – 2004), доц. д-р Валентин Вичев (2004 – 2009) и проф. д. н. Борислав Стоянов Стоянов (от 2009 до 2021 г.).

Към настоящият момент в катедрата „Компютърна информатика“ работят проф. д. н. Борислав Стоянов, доц. д-р Теодоси Теодосиев, доц. Красимир Кордов, гл. ас. д-р Валентина Дянкова, гл.ас. д-р Михаела Тодорова-Куцарова, ст. преп. Емануил Стоянов, ст. преп. Цветелина Иванова и ас. Димитър Добрев.

Освен с обучение, значително място в работата на катедрата заема работа по научни проекти и изследвания в няколко научни направления – методи на криптографията, числени методи, методи за трансляция, невронни мрежи, обектно-ориентиран подход при реализация на интелигентни обучаващи модули и др.

Характерно за работата на катедрата е подготовката на студенти за участие в национални и международни олимпиади по програмиране. Основна работа тук се извършва от гл. ас. д-р Бисерка Йовчева, подпомагана от гл. ас. Валентина Спасова, ас. Милко Янков и др. Първият голям успех е завоюваната вицешампионска титла в националната студентска олимпиада по програмиране през пролетта на 2003 год. Следващите 4 години отборът на ШУ по програмиране е неизменен вицешампион, в

последствие пак заема призови места в националните класации. За принос към университета през 2021 г. гл. ас. д-р Бисерка Йовчева бе избрана за почетен професор на Шуменския университет.

През годините непрекъснато нарастваше броя на обучаваните студенти, и учебните планове се обновяваха с нови учебни дисциплини. Това наложи и увеличаване на академичния състав, ангажиран в обучението по направление „Информатика и компютърни науки“. С решение на ФС на ФМИ от 23 септември 2003 год. бе решено, на базата на съществуващата катедра „Информатика“ и профилиране на преподавателите, да се създадат две нови катедри – „Компютърна информатика“ (КИ) и „Компютърни системи и технологии“ (КСТ).

От самото начало катедра КСТ разполагаше с високоподготвени преподаватели, в нея започнаха работа освен назначения за временен ръководител доц. д-р инж. Станимир Станев, още доц. д-р инж. Иван Цонев, доц. д-р инж. Константин Цветков, гл. ас. Росица Христова, ас. Найден Ненков, ас. Александър Милев, ас. Боряна Узунова и ас. Наталия Тончева. От януари 2004 г. в катедрата на постоянен щат работи доц. д-р инж. Константин Цветков, за две години членове на катедрата бяха и проф. д-р инж. Румен Коджейков и доц. д-р инж. Атанас Атанасов, на половин щат бе и доц. д-р инж. Георги Мазаджиев. Като съвместител работи доц. д-р Станислав Симеонов. В научно отношение израснаха Найден Ненков (най-напред доктор, после доцент и след това професор), Александър Милев (доктор, после доцент). В катедрата на обучение по докторски програми бяха зачислени редовните докторанти Борислав Панайотов, Станимир Железов, Христо Параскевов и Дилян Сърмов. След успешна защита те останаха на работа като асистенти, после бяха избрани за доценти (без Сърмов).

На 1 юни 2004 г. ФС на ФМИ утвърди за ръководител на катедрата доц. д-р Иван Цонев (вместо ВИД ръководител доц. Станев), който остана такъв до създаването на Факултета по технически науки през 2006 г., когато бе избран за декан на този факултет. След него ръководители на катедрата бяха отново проф. д-р Станимир Станев (от септември 2006 г. до юни 2016), проф. д-р Атанас Начев – (юни 2016 – септември 2018), доц. д-р Станимир Железов (от 2018 год. до сега).

Катедра КСТ се специализира в преподаването на учебни дисциплини по компютърни системи и мрежи, компютърни операционни системи и съвременни компютърни приложения за специалностите на ФМИ. Преподавателите от катедрата преподават информатика и компютърни науки и на много други специалности в Университета. Някои от тях преподаваха и в други университети – ВТУ, НВУ, УНИБИТ, Бургаския и Русенския университети, Университета на Гринуич.

Преподавателите, докторантите и студентите в катедра КСТ работят в няколко основни научни направления:

- Компютърна стеганография;
- Изкуствен интелект;
- Компютърни мрежи;
- Информационни технологии и проблеми на обучението по информационни технологии.

За известно време към катедрата работи и CISCO академия, където студенти и специалисти повишаваха своята квалификация по компютърни мрежи. Членовете на катедрата имат заслуги за развитието на компютърната материална база не само на факултета, но и на Университета, към катедрата има две научни изследователски лаборатории – „Компютърни мрежи“ и „Компютърна сигурност“. В съвместен проект с ФТН бе създадена и високопроизводителната клъстерна компютърна система „Радан“,

която през 2011 г. получи наградата на Община Шумен в областта на науката (Фиг. 16). По инициатива и с активното участие на проф. Станев бе създаден единственият в системата на висшето образование и у нас Учебен компютърен музей, открит през 2004 год. (Фиг. 17).

Фиг. 16. Екипа, разработил системата „Радиан“

Фиг. 17. Проф. Станев (вдясно) в комп. музей

Характерно за дейността на катедра КСТ е организирането и провеждането на престижни научни форуми и установяване на научни контакти с университети от Англия, Русия, Полша и Румъния. Катедрата бе основна при организирането в Шуменския университет през 2003 и 2008 г. на научни конференции с международно участие, посветени на пионерите на компютърната техника Джон Атанасов и Джон фон Нойман, тя бе и съорганизатор на научните конференции МАТТЕХ. Катедрата организира за пръв път у нас през 2014 и 2016 г. научни конференции по стеганография ШУСТЕГ 14 и ШУСТЕГ16 с международно участие, и първото международно младежко състезание по криптография и стеганография през септември 2017 г. – ШУСТЕГ 17. Разработват се и много университетски научни проекти.

Фиг. 18. Преподаватели от ФМИ, завършили специалност „Информатика“ в ШУ

И двете катедри – КИ и КСТ имат принос в създаването на материалната база на ФМИ. От 1984 год., когато за обучението на студентите са получени първите 8 персонални компютри „Правец-82“, материалната база редовно се обновява – през 1987 год. са закупени първите 16-битови компютри, през 1989 год. по проект на МОН са получени 30 компютъра „Макинтош“. Понастоящем във ФМИ има 8 компютърни учебни лаборатории с над 100 съвременни компютри, и Интернет център. От 1997 год. факултета е включен чрез академичната мрежа към Интернет.

Специалисти за администриране на компютърните зали, подпомагащи обучението и научната работа, са били Снежана Стойчева, Надежда Червенкова, Деница Пеева, Дилян Сърмов, Калинка Спасова, Цветослав Цанков, понастоящем Даниел Йорданов.

Главни специалисти към ФМИ по организацията на учебния процес и в частност на специалността „Информатика“ са били Антоанета Русева и Маргарита Янева, а сега – Людмила Николова (бакалавър и магистър по Информатика).

Гордост за факултета са преподавателите, завършили специалността „Информатика“ от различни випуски след 1997 г. (Фиг. 18).

Благодарности: Авторите изказват благодарности към всички колеги от Факултета по математика и информатика, които съдействаха при написването на настоящия материал.

ЛИТЕРАТУРА:

- [1] Вачкова, К., История на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“. УИ „Епископ Константин Преславски“, Шумен, (2011).
- [2] Вачкова, К. и др., История на катедрите в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ (1971-2011). УИ „Епископ Константин Преславски“, Шумен, (2011).